

Riksdagen

Uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2018/19:15

Fredagen den 14 december

§ 1 Jordbruk och fiske

Statsrådet Sven-Erik Bucht

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för jordbruk och fiske den 19 november 2018

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för jordbruk och fiske den 17–18 december 2018

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar statsrådet Sven-Erik Bucht och hans medarbetare välkomna hit.

Vill statsrådet säga någonting gällande återrapporten?

Anf. 2 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Fru ordförande! En skriftlig rapport om detta har skickats ut, men jag är beredd att svara på eventuella frågor.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Vi går vidare till information och samråd inför mötet nästa vecka. Vi börjar med dagordningspunkt 3, Rådets förordning om TAC:er och kvoter i Atlanten och Nordsjön 2019.

Anf. 4 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Fru ordförande! Förslaget handlar om fastställande av fiskemöjligheter i EU:s vatten i Nordsjön, Skagerrak, Kattegatt, Atlanten och Medelhavet. Förslaget omfattar också EU:s fiskemöjligheter i internationella vatten och i olika tredjeländers vatten. Det är ett omfattande förslag som innehåller hela 186 olika fiskemöjligheter indelade i ännu fler kvoter. Frågan var föremål för överläggningar i miljö- och jordbruksutskottet i går.

Kommissionens förslag följer de målsättningar och principer som finns i den gemensamma fiskeripolitiken och som kommissionen presenterat i sitt årliga policymeddelande. Det innebär bland annat att fiskemöjligheter ska fastställas i enlighet med maximal hållbar avkastning, MSY, nästa år och senast år 2020, att EU ska införa landningsskyldighet för alla kvoterade arter för nästa år och att EU:s fleråriga plan för vissa djuplevande bestånd i Nordsjön ska tillämpas.

Förslaget innebär också en fortsatt stängningsperiod på tre månader för ålfisket i Östersjön, Nordsjön och Atlanten. Den stängningsperiod som infördes i år gäller endast ål över 12 centimeter. Inför 2019 föreslår

kommissionen att stängningsperioden ska utvidgas till att även omfatta fiske efter glasål och fritidsfiske samt att den också ska införas i Medelhavet.

Regeringen är positiv till det förslag som kommissionen presenterat hittills, som syftar till att uppfylla målen i den gemensamma fiskeripolitiken.

Regeringen är också positiv till det förslag som kommissionen presenterat för ål, eftersom regeringen sedan förra året understrukt behovet av effektiva och paneuropeiska åtgärder för att minska dödligheten för ål som omfattar ålens samtliga livsstadier. Det är därför glädjande att kommissionen nu föreslagit att nuvarande stängningsperiod också införas i Medelhavet och att den även omfattar glasål och fritidsfiske.

Regeringen anser även att det är viktigt att kommissionen skyndsamt lägger fram förslag om att skärpa den befintliga EU-ålförordningen och att man så snart som möjligt följer upp efterlevnaden av de nationella ålplanerna.

Med detta sagt vill jag vara tydlig med att flera av fiskemöjligheterna i kommissionens förslag kommer att bli föremål för förhandlingar på själva rådsmötet. Liksom förra året vill ett flertal medlemsstater ha en mer gradvis anpassning mot MSY-målen till 2020 i de fall där större TAC-ändringar föreslås.

Flera länder ifrågasätter förslaget om minskning av fiskemöjligheter där det saknas vetenskaplig rådgivning, och när det gäller förslaget om ål har vissa medlemsstater ifrågasatt inkluderingen av glasål.

Jag vill också påminna om att det är samma process som vid rådsmötet om Östersjökvoterna, vilket innebär att besluten om fiskemöjligheterna tas i ett och samma paket med kvalificerad majoritet. Som förhandlingarna nu ser ut är det oklart om kommissionens förslag i sin nuvarande form kommer att få kvalificerad majoritet.

Regeringen har för avsikt att vid rådsmötet verka för en slutlig överenskommelse som så långt som möjligt gör det möjligt att uppfylla målen i den gemensamma fiskeripolitiken, vilket innebär att det är angeläget att så snart som möjligt nå målen om maximal hållbar avkastning, att reformens mål om landningsskyldighet möjliggörs och att den vetenskapliga rådgivningen utgör grunden för besluten.

Anf. 5 ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! Tack, statsrådet, för redovisningen!

Jag har två frågeställningar.

Den ena är följande: Är vi långt ifrån att uppnå MSY till 2020? Jag förmodar att det skiljer sig mellan olika bestånd, men det skulle vara intressant att få en överblick över hur långt vi har kvar för att nå vårt mål. Jag säger detta apropå att Sverige var rätt pådrivande för att vi skulle införa MSY-systemet och uppnå det så fort som möjligt.

Den andra frågeställningen rör ålen och fritidsfisket. Är det utrett vad som är fritidsfiske i de olika delarna av unionen? För svensk del tänker jag på det vi kallar för det enskilda fisket. Inkluderas det också?

Anf. 6 ÅSA COENRAADS (M):

Fru ordförande! Tack, ministern, för föredragningen!

Jag tänkte ta upp frågan om ål och ålfisket.

Jag tycker att det är glädjande att vi har nått en position som inkluderar hela Europa och att vi baserar våra framtida planer på den vetenskapliga forskningen.

Jag tycker att det är glädjande att Medelhavet nu inkluderas i förvaltningsplanerna. Jag tycker också att det otroligt viktigt att vi talar om storleken på ål och att vi nu försöker att nå ett stopp på fisket under 12 centimeter, där framför allt glasålarna ingår. Jag tycker att det är bra att vi får ett gemensamt förbud mot fritidsfiske framför allt i Östersjön.

Min fråga är hur ministern bedömer att vi får gehör för frågan och vilka likasinnade länder vi har att arbeta med, framför allt inom Östersjöregionen.

Anf. 7 JENS HOLM (V):

Vi i Vänsterpartiet välkomnar också förslaget om att rädda ålen. Som vi alla vet är ålbestånden i ett kritiskt läge; mindre än 1 procent finns kvar av de ursprungliga bestånden. Vi i Vänsterpartiet vill ha ett totalförbud, och vi ser i alla fall detta som ett viktigt steg framåt. Som har sagts är det också viktigt att även fisket i Medelhavet och glasålen – alltså småålarna – inkluderas.

I kommissionens förslag talas det om att upphöra med ålfiske under tre månader. Det är viktigt att det är tre månader då man de facto fiskar ål och att man inte väljer tre månader då det i dag i princip inte fiskas någon ål, för då kan detta bli en verkningslös åtgärd.

Jag undrar vad ministern anser om det. Vilka tider är det som avses för Sveriges del i fråga om när fisket ska upphöra?

Anf. 8 AMANDA PALMSTIERNA (MP):

Miljöpartiet instämmer i regeringens ståndpunkt. Det är verkligen viktigt med den vetenskapliga ansatsen och försiktighetsansatsen. Att stänga ned ålfisket och att driva på för dessa skärpningar är mycket bra.

Anf. 9 STAFFAN EKLÖF (SD):

Fru ordförande! Sverigedemokraterna välkomnar också de nya positionerna i detta arbete. Att en del undantag stängs gör att vi tror att detta kan bli en fungerande modell, vilket det hade sämre förutsättningar att bli innan undantagen stängdes, och vi uppmuntrar regeringen att göra sitt yttersta för att de inte ska öppnas igen.

Anf. 10 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Fru ordförande! Det var många frågor. Låt mig först generellt säga att Sverige sedan beslutet togs i december förra året har haft väldigt mycket aktiviteter, inte minst gentemot kommissionen och gentemot andra länder, vad gäller att få till paneuropeiska lösningar. Jag tycker att vi har nått en stor framgång i och med att kommissionen kommer med detta förslag.

Eskil Erlandsson ställde frågor om MSY-målet. Vi är på väg att nå det, men exakt var vi befinner oss ska kanslirådet Karin Victorin strax få svara på.

När det gäller att utreda vad fritidsfiske efter ål innebär gör man nu en utvärdering av de ålplaner som finns i länderna. Jag kan dock inte

detaljerna rörande fritidsfisket, utan även detta får kanslirådet Karin Victorin svara på.

Apropå Åsa Coenraads fråga finns det ett antal länder som aviserar att de är emot detta. Bland andra Storbritannien, Frankrike och Estland – förlåt, Spanien – har gjort det. Men vi vet inte riktigt – det är ju ändå inte så många länder som har protesterat. Det kan givetvis bli en viss förändring i detta förslag.

Vi måste också komma ihåg att alla 186 fiskemöjligheter och alla kvoter tas som ett beslut. Om det blir en rörelse när det gäller ålförslaget hamnar man i en sits där man måste fråga sig om man ska säga nej till allt eller om man ska säga ja om paketet som helhet är bra.

Det var Havs- och vattenmyndigheten som beslutade om det uppehåll som Jens Holm tog upp. Där samråder man med Danmark så att det inte är olika perioder som gäller i våra länder. Det är ju ganska naturligt att samråda om detta.

Jag tar också med mig det som Staffan Eklöf sa.

Kanslirådet Karin Victorin skulle mer precist kunna svara på dessa frågor.

Anf. 11 Kanslirådet KARIN VICTORIN:

Jag ska svara på frågan om hur det går med uppfyllandet av MSY-målet.

År 2018 var det 53 arter av totalt 89 arter som fastställdes på MSY. Detta kan jämföras med 44 arter av dessa bestånd år 2017. Det kan man i sin tur jämföra med att det var fem bestånd som var på MSY-nivå år 2009. Av dessa bestånd är det dock inte alla som har vetenskaplig rådgivning om MSY-nivåer, och i Medelhavet fastställs fiskemöjligheter enligt begränsningar av tid till havs och inte genom kvoter.

För alla de bestånd där det finns vetenskaplig rådgivning är deadline 2020, enligt lagen.

Fritidsfiske är förbjudet, i alla fall i Sverige. Det fiske som är tillåtet är något slags kulturfiske, och även detta fiske kommer att fasas ut i och med att man inte förlänger licenserna när dessa fiskare går i pension.

Det kan finnas något litet fiske ovanför fem vattenhinder, och jag är osäker på om det har att göra med enskild rätt. Där är bedömningen att det är fiske efter någon ål som ändå inte kan passera dessa vattenkraftverk.

Svaret är att fritidsfiske redan är förbjudet i Sverige.

Anf. 12 JOHAN HULTBERG (M):

Fru ordförande! Tack för föredragningen!

Jag är, också kunskapsmässigt, lite nyfiken på hur det går just med arbetet med landningsskyldigheten. Den ska vara fullt ut implementerad under nästa år. Bedömer ministern att det kommer att vara möjligt? Hur ser statusen ut i de olika vattnen i Europa?

Det är många gånger ett generellt bekymmer att det fattas kloka och bra beslut på EU-nivå, men det är lite så och så med efterlevnaden. Jag vill verkligen ge ministern stöd för att driva på för att efterlevnaden av de fattade besluten ska vara god och för att landningsskyldigheten också efterlevs i praktiken nästa år.

Anf. 13 STAFFAN EKLÖF (SD):

Fru ordförande! Jag vill tacka för svaret.

När det gäller ålfiskelicenserna som inte förlängs efter pensioneringen av ålfiskarna undrar jag om det är ett nationellt beslut eller om det är en del av EU-uppgörelsen. Jag undrar således om det är något som vi kan påverka i Sverige eller inte efter att uppgörelsen är gjord.

Anf. 14 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

När det gäller det som Johan Hultberg tar upp innebär förslaget att alla kvoter ska ha landningsskyldighet. Jag utgår från att man också uppnår det. Men jag ber ändå att kanslirådet Karin Victorin också kommenterar det. Hon följer den frågan mycket närmare än jag gör.

När det gäller ålfiskelicenserna är det helt och hållet nationella beslut. Det är en följd av att vi har en ålplan för att minska dödligheten. Det är Havs- och vattenmyndigheten som har fattat de nationella besluten.

Karin Victorin kanske kan berätta lite mer när det gäller om vi når upp till det. Men alla kvoter är i alla fall på förslag.

Anf. 15 Kanslirådet KARIN VICTORIN:

Landningsskyldigheten gäller, som ministern sa, från den 1 januari för alla fiskemöjligheter som är kvoterade. Det finns vissa begränsade undantag i det fall det inte är möjligt att undvika bifångster. Det kallas för de minimis. De får inte överskrida 5 procent.

Det finns också vissa undantag för arter som överlever utkast.

När det gäller hur genomförandet kommer att se ut kommer det att vara en utvärdering. Det kommer att visa sig i efterhand genom vetenskaplig rådgivning, tänker jag.

Anf. 16 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Vi går in på dagordningspunkt 4, Reformpaketet för EU:s gemensamma jordbrukspolitik efter 2020. Jag lämnar ordet till statsrådet för information.

Anf. 17 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Fru ordförande! Inför rådet nästa vecka har ordförandeskapet presenterat en framstegsrapport. Den beskriver det arbete som har skett och vad som återstår för kommande ordförandeskap i arbetet med CAP-reformen. Tanken är inte att det ska ske någon direkt förhandling vid rådet. Det handlar snarare om att medlemsländerna får möjlighet att lyfta upp frågor som de bedömer är av betydelse för den fortsatta processen.

Regeringen anser att framstegsrapporten på ett bra sätt speglar arbetet som bedrivits. Ordförandeskapet har varit ambitiöst, och det har gett en del resultat.

Förslag till förändring som har betydelse för den fortsatta processen har presenterats. Regeringen kan till stora delar ställa sig bakom det. I vissa fall behöver det dock utvecklas vidare.

Regeringen kan samtidigt konstatera att det återstår en hel del frågor som behöver hanteras och förändras mer, bland annat när det gäller de nya grundvillkoren. Det är en prioriterad fråga för regeringen i de fortsatta

förhandlingarna. Grundvillkoren behöver bli enklare. För att nå ökad miljö- och klimatnytta bör det i stället ske en ökad satsning på riktade åtgärder. Tillräckligt med resurser behöver avsättas inom CAP för dessa åtgärder.

Regeringen anser även att mer behöver göras på djurvälståndsområdet och för att säkra fortsatt marknadsorientering av CAP.

Som en sista punkt vill jag lyfta fram att det i förslaget saknas en tydlighet vad gäller att främja kvinnors delaktighet i företagande och utveckling på landsbygden. Regeringen anser därför att förordningen bör ses över för att denna fråga ska beaktas.

Anf. 18 ORDFÖRANDEN:

För tydlighetens skull ska jag säga att det är en informationspunkt. Men ni förväntar er en diskussion. Därför ska vi ta ställning till en ståndpunkt.

Anf. 19 JENS HOLM (V):

Vi har haft diskussioner om den framtida jordbrukspolitiken ganska många gånger. Jag ser inte att det har tillkommit något nytt i den svenska positionen. Därför vidhåller vi vår avvikande mening.

Vi tycker inte att det här blir den stora reform av den gemensamma jordbrukspolitiken som behövs. Vi skulle vilja ha en mycket tydligare styrning mot miljö- och klimatnytta och djurvälstånd än det som finns i förslaget. Vi noterar att det är vad den svenska regeringen säger sig vilja göra. Men vi tycker inte att man gör det tillräckligt bra.

Anf. 20 ORDFÖRANDEN:

Jag tror inte att ni har haft en avvikande mening tidigare.

Anf. 21 JENS HOLM (V):

Det tror jag bestämt att vi har haft. Jag tror att ni har missat det. Vi har haft den. Och vi har upprepat den ett par gånger.

Anf. 22 ÅSA COENRAADS (M):

Det här är en återkommande fråga. Jag tror inte att vi är färdiga med diskussionen om den gemensamma jordbrukspolitiken inom Europa.

Jag vill bara göra en liten tillbakablick till vad som hände senast vi träffades här och hade den diskussionen, den 16 november. Jag lyfte då upp frågan om flexibilitet mellan pelarna. Vi var överens om att flexibiliteten är bra, så länge flexibiliteten går åt rätt håll.

Ministern var överens med oss om detta. Men jag noterar i återrapporteringen från rådet för jordbruk och fiske den 19 november att den svenska rösten inte har gjort sig hörd i Europa när man har diskuterat just flexibilitet och resultatorientering. Jag undrar om ministern känner att frågan är färdig på Europeanivå, att våra grannländer tycker precis som vi eller om man helt enkelt har glömt att framföra den svenska åsikten om flexibiliteten.

Anf. 23 ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! Tack, statsrådet, för redovisningen!

Jag tror att vi flera gånger har nämnt en sak som statsrådet inte nämnde den här gången.

Vi har varit överens om att det är viktigt med konkurrensneutralitet, nu när det till del kommer att bli nationella avvikelser i den gemensamma jordbrukspolitiken. Det är viktigt att statsrådet vid varje tillfälle tar upp det, apropå att vi vill ha en rättvis och likvärdig konkurrensmöjlighet på den inre marknaden och ingenting annat.

Anf. 24 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Fru ordförande! När det gäller flexibilitet mellan pelarna är vi helt överens. Vid det rådet hanterades inte den frågan. Det är en fråga som hanteras i samband med budgeten, i ett annat sammanhang. Det är där beslut om det kommer. Men vi är helt överens i sak.

Konkurrensneutralitet lyfter vi alltid upp. Jag nämnde det nu också, i min talepunkt om marknadsorientering. Och marknadsorientering har man inte om man inte har konkurrensneutralitet. Då har man något annat. Vi är helt överens där också, Eskil Erlandsson.

Anf. 25 ORDFÖRANDE:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning och en avvikande mening anmäld från Vänsterpartiet.

Vi går vidare till dagordningspunkt 5, Uppdateringen av EU:s bioekonomistategi.

Anf. 26 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Fru ordförande! På rådsmötet kommer kommissionen att presentera den uppdaterade bioekonomiska strategin. Det österrikiska ordförandeskapet vill ha en diskussion om bioekonomins potential och om strategins åtgärdsförslag är lämpliga för att frigöra potentialen, särskilt ur en primärproducenters perspektiv.

Regeringen anser att potential finns för att utveckla bioekonomin mer men att tillväxten på landsbygden är komplicerad och beror på flera ekonomiska förutsättningar, till exempel närhet till marknad och existerande förädlingsindustrier.

Att ersätta mer fossila råvaror och energi med biomassa kräver att biomassan finns tillgänglig och utnyttjas mer effektivt. För detta behövs kostnadseffektiva och hållbara lösningar som inte leder till negativa miljökonsekvenser utan bevarar ekosystemtjänster och förbättrar biologisk mångfald.

Regeringen välkomnar meddelandet och stöder ambitionen att anpassa strategin i enlighet med EU:s övergripande prioriteringar. Det krävs dock mer information och konsekvensanalyser innan regeringen kan ta ställning till enskilda åtgärdsförslag.

Anf. 27 ORDFÖRANDE:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 6, Övriga frågor. Önskar statsrådet säga något om detta?

2018/19:15
14 december

Anf. 28 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Ett antal övriga frågor kommer att komma upp. Jag är beredd att svara på eventuella frågor om dem.

Anf. 29 ORDFÖRANDEN:

Jag ser ingen som har frågor. Vi tackar för i dag och önskar trevlig helg.

Anf. 30 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar statsrådet Ibrahim Baylan med medarbetare välkomna.

Vi börjar med återrapporterna.

Anf. 31 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru ordförande! Sedan vi sist samrådde här har det hållits ett energiministermöte den 11 juni under bulgariskt ordförandeskap och ett informellt energiministermöte i Lienz den 17–18 september under österrikiskt ordförandeskap.

Ni har fått skriftliga rapporter från mötena. Om det finns frågor besvarar jag dem gärna. Om ni vill ha en längre utförligare muntlig redogörelse kan jag även ge en sådan.

Anf. 32 ORDFÖRANDEN:

Det finns inga frågor. Vi tackar för den informationen.

Vi går vidare till dagordningspunkt 3, Paketet för ren energi.

Anf. 33 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru ordförande! Under den här punkten väntas ordförandeskapet ge en muntlig rapport om status för förhandlingarna om förslagen i det så kallade ren energi-paketet.

Som flera av er säkert minns presenterade kommissionen paketet i november 2016. Det innehåller förslag till revideringar av energieffektiviserings- och förnybarhetsdirektiven och ett nytt förslag om ett styrningssystem för energiunionen, så kallat governance. Paketet innehåller också fyra rättsakter med bestämmelser för elmarknaden.

Revideringen av direktiven syftar bland annat till att anpassa förslagen till de nya målnivåerna för förnybar energi och energieffektivisering till 2030 men också till att försäkra att EU gemensamt når dessa mål.

Vad gäller den inre marknaden för el rör tre av förslagen revideringar av existerande lagstiftning som bland annat reglerar konsumenternas rättigheter, regelverket för elhandel och den europeiska myndigheten Acer.

Den fjärde rättsakten är en ny förordning med bestämmelser om hur EU gemensamt ska identifiera och hantera kriser inom elsektorn.

En preliminär överenskommelse om förslagen till reviderade direktiv för förnybart och energieffektivisering och den så kallade styrningsförordningen för energiunionen nåddes sommaren 2018 mellan rådet, Europaparlamentet och kommissionen. Den har nu formaliserats genom att rådet gav sitt slutgiltiga godkännande den 4 december i år.

Trepartsförhandlingarna mellan rådet, kommissionen och parlamentet om de elmarknadsrelaterade rättsakterna är också inne i ett slutskede. Vi

förväntar oss att det före ministermötet nås en överenskommelse som sedan bekräftas genom formella beslut i rådet och Europaparlamentet innan lagstiftning kan träda i kraft i början av nästa år.

Anf. 34 JENS HOLM (V):

Vi noterar att man har skrivat upp ambitionerna något, och det är bra. Men vi behöver högre ambitioner än så för både förnybar energi och energieffektivisering. Jag undrar om högre ambitioner är någonting som den svenska regeringen driver.

Anf. 35 CHARLOTTE QUENSEL (SD):

Fru ordförande! Jag tackar ministern för informationen.

För sakens skull vill vi anmäla att vi har haft en avvikande uppfattning om paketet för ren energi under hela resans gång. Vi ser positivt på samarbetet länder emellan gällande energi- och klimatfrågor, men då vi är kritiska till EU:s negativa inflytande på svensk energi- och miljöpolitik har vi tidigare haft en avvikande mening i ärendet. En detaljstyrning på EU-nivå som inte tillåter lösningar som är anpassade till nationella, regionala och lokala förhållanden till gagn för en kostnadseffektiv måluppfyllelse bör inte accepteras. Europeisk konkurrenskraft är viktigare än en energipolitik som riskerar att leda till koldioxidläckage och till att utsläpp drivs ut från EU och förvärras där. Vi menar att det bör finnas en balans mellan ekonomi och miljöåtgärder.

Anf. 36 ORDFÖRANDE:

Nu är det här en informationspunkt. Ni har fört er åsikt till protokollet, men det finns ingen möjlighet att anmäla avvikande mening.

Anf. 37 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Jag ska svara på Jens Holms fråga. Ja, utifrån den diskussion vi hade senast jag var här drev Sverige linjen att man borde gå parlamentet till mötes. Det fanns naturligtvis väldigt många olika uppfattningar i ministerrådet. Till slut nådde man en kompromiss. Har man gått tillräckligt långt? Nej, vi hade gärna gått längre. Det är helt uppenbart. Men det är ändå bra att man har kunnat ta ett steg till framåt. Det måste man ändå säga. Vi har ju dessutom ett fortsatt arbete. Detta kommer att komma upp fler gånger.

Inte för att jag vill gå i polemik, men jag har ett litet påpekande. Det blir alltmer uppenbart inom energisektorn, såväl i Europa som globalt, att konkurrenskraft alltmer kommer att hänga ihop med förnybar energi. Den enkla orsaken är att priserna på förnybar energi i många delar av världen går ned till en sådan nivå att det är väldigt lite annat som kommer att kunna konkurrera. Det finns prognoser, fru ordförande, som pekar på att priset för produktion av solceller inom en 10–20-årsperiod kommer att gå ned till 10–15 öre per kilowattimme i de soliga delarna av världen. Det är klart att det i dag nästan inte finns något annat som kan konkurrera med detta när det gäller ny produktion. Jag vill bara påpeka att även den utvecklingen pågår, utan att gå i polemik.

Anf. 38 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Vi går vidare till dagordningspunkt 4, Förordningen om Fonden för ett sammanlänkat Europa (FSE).

Anf. 39 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru ordförande! Under den här dagordningspunkten kommer ordförandeskapet att informera energiministrarna om förhandlingarna om förslaget till en reviderad förordning för Fonden för ett sammanlänkat Europa. Fonden har naturligtvis också en energikomponent. Nämnden minns säkert att fonden var föremål för samråd med statsrådet Eneroth den 30 november inför att rådet skulle fatta beslut om en partiell allmän riktlinje för förslaget till transportministrarnas möte den 3 december. Nu väntas alltså ordförandeskapet informera energiministrarna om beslutet vid transportministermötet den 3 december.

Anf. 40 JIMMY STÅHL (SD):

Vi sverigedemokrater har sedan 2013 varit skarpt kritiska till användandet av Fonden för ett sammanlänkat Europa. Vi har bland annat ifrågasatt biståndsfördelningen gällande bredbandsutbyggnad och att fonden inte enbart kommer att användas till reella tillväxtprojekt utan även till socioekonomiska åtgärder.

Sverige har fått projektmedel beviljade från fonden, men dessa medel är endast en bråkdel av fondens totala tillgångar och ligger inte i paritet med Sverige som nettobetalande medlemsland.

Utöver fördelningen av medel är vi kritiska till att fonden är kostnadsdrivande. Under föregående budgetperiod förfogade fonden totalt över 63 miljarder euro. 30 miljarder euro gick till stöd för investeringar i de trans-europeiska näten. För transport, energi och digitalisering sker nu en ökning till 42 miljarder. Det innebär en ökning med ca 40 procent. Enbart telekomanslagen ökas med ca 260 procent. Vi har yttrat oss i flera utskott, då vi ser detta som ett ekonomiskt ohållbart, särskilt om det sammanfaller med det nettogivande medlemslandet Storbritanniens utträde ur EU.

Anf. 41 ORDFÖRANDEN:

Det är inte så att varje parti måste redovisa hela sin inställning till de här frågorna när vi har information – bara så att ni förstår att de som sitter tysta nu också tycker någonting men inte använder den här tiden till att tala om det. Detta är en informationspunkt. Vi avkrävs egentligen inte något ställningstagande, mer än att vi tackar för informationen.

Anf. 42 JENS HOLM (V):

Jag vill fråga ministern vad han anser om att det står inskrivet i förordningen om Fonden för ett sammanlänkat Europa att ekonomiska medel ska kunna användas för att förbättra den militära mobiliteten mellan europeiska länder. Finns det inte en risk för att de här militära ändamålen helt enkelt kan sluka viktiga ekonomiska medel som vi behöver till andra saker?

Anf. 43 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru ordförande! Det är precis som fru ordföranden säger. Beslutet har fattats. Detta har också varit föremål för samråd här tidigare. Det är information till energiministrarna.

Det som Jens Holms fråga handlar om har jag i ärlighetens namn inte ens reflekterat över, då detta inte är ett beslut som ska fattas av energiministrarna. Det är mer fråga om information som kommer att komma.

Anf. 44 ORDFÖRANDE:

Frågan var inte direkt ny. Vi har hört den ställas här i nämnden förut. Jens Holm fick svar inför det här beslutet. Eller hur, Jens Holm?

Anf. 45 JENS HOLM (V):

Ja, men jag tyckte inte att det svaret var så bra, så jag ville höra med den här ministern också.

Anf. 46 ORDFÖRANDE:

Då får vi dra slutsatser av det.

Vi tackar för informationen.

Vi går vidare till dagordningspunkt 5, Strategi för långsiktiga minskningar av växthusgasutsläppen i EU i enlighet med Parisavtalet.

Anf. 47 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru ordförande! Under den här dagordningspunkten kommer kommissionen att presentera det meddelande om en långsiktig klimatstrategi som man offentliggjorde den 28 november i år. Ministrarna får också en möjlighet till en första diskussion om strategin. Kommissionen föreslår att meddelandet behandlas i samtliga berörda rådskonstellationer. Energiministrarna är alltså först ut. Dagen efter ska strategin presenteras och diskuteras i miljørådet.

Kommissionens meddelande bygger på en analys av åtta möjliga scenarier för minskningar av växthusutsläpp i EU till 2050. Utsläppsminskningarna och scenarierna varierar från 80 procents minskning av växthusgaser till scenarier där EU inte har några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären 2050. Det här kan jämföras med ett referensscenario baserat på befintlig politik som ger 60 procents minskning till 2050. Utgångspunkten är att uppnå de åtaganden EU gjort i Paris.

EU-kommissionen lyfter också fram betydelsen av att modernisera ekonomin för att dra ekonomisk nytta av de förändringar EU står inför. Strategin spänner över ett flertal politikområden, men energisektorn spelar naturligtvis en central roll, av det mycket enkla skälet att tre fjärdedelar av alla klimatgaser som är adderade till atmosfären kommer från utvinning och användande av fossil energi.

Strategin tar bland annat upp sju strategiska byggstenar för gemensamma insatser: energieffektivisering, förnybar energi och elektrifiering, mobilitet och transportsektorn, konkurrenskraft i industri och cirkulär ekonomi, infrastruktur, bioekonomi och upptagande av CO₂

och sist men inte minst så kallad CCS, koldioxidavskiljning, för de svåraste utsläppen.

Kommissionen anger explicit att de inte med strategin avser att lansera en ny politik eller nya 2030-mål på väg mot 2050. Det konstateras dock mer generellt att EU behöver öka sina ansträngningar för att uppnå nettonollutsläpp 2050 och att meddelandet är starten på en bred diskussion på alla nivåer.

Regeringen välkomnar meddelandet om en långsiktig klimatstrategi och att kommissionen analyserat och konkretiserat möjliga handlingsalternativ med sikte på nettonollutsläpp 2050. Regeringen delar kommissionens bedömning att EU:s ansträngningar behöver öka och att nettonollutsläpp 2050 är nödvändigt av både ekonomiska och miljömässiga skäl. Kostnaderna för bränder, översvämningar och alla andra klimateffekter kan bli oacceptabla. Samtidigt behöver vi ta till vara möjligheterna för vår industri att inta en tätposition i att tillhandahålla de varor och tjänster som kommer att efterfrågas.

Vi analyserar just nu strategin och de olika delkomponenterna mer i detalj. Regeringen välkomnar en fortsatt bred diskussion om strategin, där en central fråga blir hur det går att uppnå en så bred acceptans som möjligt för vägen framåt. Det gäller bland annat att hitta rätt avvägning mellan ökade ansträngningar inom delar av energipolitiken och graden av detaljreglering med tanke på de olika förutsättningar och ingångsvärden som finns – i Sverige och naturligtvis också över unionen.

Anf. 48 ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! Jag tackar statsrådet för redovisningen.

Precis som statsrådet redovisade är detta föremål för diskussion och behandling i två råd. Vi kan med lätthet konstatera att regeringen också har två olika skrivningar, en i det skriftliga materialet till statsrådets råd och en i det till miljørådet. I sak skiljer de sig väl inte så jättemycket åt, men min undran är om det föreligger någon koordinering i regeringen mellan de ställningstaganden som man önskar mandat för.

Anf. 49 JENS HOLM (V):

Det här är ett viktigt meddelande. Jag delar ministerns ståndpunkt att ansträngningarna på klimatområdet behöver öka. Men det föreslås inga nya mål eller nya åtgärder för att vi ska kunna höja ansträngningarna eller ambitionerna. Jag undrar helt enkelt vad den svenska regeringen kommer att spela in för förslag i den här diskussionen, eftersom det ändå är en konkret fråga som man ställer. Tänker regeringen spela in förslag på vad man kan göra för att vi snabbare ska kunna minska våra utsläpp?

Sedan tycker jag att det är olyckligt att man säger att målsättningen till 2050 är att uppnå "klimatneutralitet", eftersom det begreppet egentligen inte innefattar att utsläppen ska vara noll. Det innefattar ju att man kan köpa krediter eller kompensera sina utsläpp med någonting annat. Jag varnar lite för det begreppet.

Anf. 50 JOHAN HULTBERG (M):

Fru ordförande! Jag kan konstatera att vi inom svensk klimatpolitik egentligen har en motsvarande målformulering. Vi har sagt att vi till 2045 inte ska ha några nettoutsläpp. Det är egentligen motsvarande det som

diskuteras på EU-nivå. Jag tycker att det är rimligt. Men Jens Holm har naturligtvis en viktig poäng i att det inte får vara en ursäkt. Att minska utsläppen ska vara det primära. Sedan kan man komplettera med kolinlagring av olika typer, utsläppshandel med andra länder och vad det nu kan tänkas vara.

Min fråga gällde just kolinlagring. Man nämner CCS här, och det är bra. Statsrådet sa här att det ska inriktas på att ta hand om de svåraste utsläppen. Jag vill dock lyfta fram att det är lite olyckligt om man ser CCS bara som en möjlighet att ta hand om de svåraste utsläppen. Det finns ju också en stor potential att nå lägre ned än till noll eller nettonollutsläpp genom att använda CCS och lagra in koldioxid av biogent ursprung. Detta tror jag kommer att vara en viktig förutsättning för att vi ska ha en chans att klara både det svenska målet och de övergripande målen från Paris.

CCS och bio-CCS hänger naturligtvis intimt samman, så det är viktigt att arbetet när det gäller CCS går framåt på europeisk nivå. Vi vet att det är en teknik som är förenad med höga kostnader. Vi vet också att incitamenten inom till exempel utsläppshandelssystemet i dag inte är tillräckliga för att industrin själv ska investera och ta de steg som krävs. Det är viktigt att det finns med här. Jag ser gärna att ministrernas kollega Lövin tar upp de frågorna till diskussion.

Anf. 51 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru ordförande! Låt mig börja med den första frågan från Eskil Erlandsson, ärevärdigt före detta statsråd och nämndens vice ordförande. Han är nog mycket väl medveten om att alla ståndpunkter från regeringen gemensambereads innan de lämnar Regeringskansliet. Så är det naturligtvis också i det här fallet. Anledningen till att det ibland kan låta lite olika har att göra med vilket råd det handlar om och vad man fokuserar på i sammanhanget. Men självklart är våra ståndpunkter alltid hela regeringens. Annars skulle vi bryta mot grundlagen, och det vill vi ju inte göra ens som övergångsregering.

Som svar på Jens Holms fråga vill jag säga att det finns en poäng här. Man får se upp så att inte alldeles för mycket handlar om att undkomma det faktum att vi sist och slutligen behöver bli av med användningen av fossil energi. Sedan är frågan hur lång tid det tar. Där tror jag att vi, precis som Johan Hultberg sa, behöver ha en ganska pragmatisk hållning. Det handlar både om CCS och om CCUS, det vill säga om användning av koldioxid. Också där utvecklas tekniken.

Dock måste man också ha realism här. Ett flertal länder i Europeiska unionen har i olika organisationer talat om detta under längre tid. Det har funnits piloter. Det har gjorts investeringar i storskaliga piloter. Men hittills har kostnaden varit av den omfattningen att det inte riktigt har gått så långt som man hoppades eller trodde. Men man ska därmed inte säga att detta inte är något som kommer att bli av.

Jag ska också säga, apropå Johan Hultbergs inlägg, att också bio-CCS nämns i meddelandet. Det är korrekt. De åtaganden vi har framför oss är så stora att man vi måste se att om vi ska kunna nå nettonollutsläpp eller till och med ta upp koldioxid ur atmosfären måste vi försöka använda så många olika medel som möjligt. Det handlar om både styrmedel och tekniker.

Anf. 52 ORDFÖRANDEN:

Då konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Då är vi på dagordningspunkt 6, Övriga frågor.

Anf. 53 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru ordförande! Jag tänkte ta upp en favorit i repris, nämligen gasmarknadsdirektivet. Ordförandeskapet har valt att under punkten Övrigt ta upp gasmarknadsdirektivet för att ge en uppdatering om förhandlingarna. Förhandlingarna har ju pågått under mer än ett år utan att några större framsteg har gjorts i rådet. Därför vill regeringen nu informera riksdagen om vår avsikt att vid rådsmötet återigen ta upp det vi tidigare har framfört vid ett flertal tillfällen under året, nämligen att gasmarknadsdirektivet är en prioriterad fråga för Sverige, och vi vill se ett snabbt avslut av rådsförhandlingarna.

Detta har ju tagit alldeles för lång tid, och så svåra är ju inte meningsmotsättningarna att man inte skulle kunna komma framåt. Som ni känner till finns det dock enligt vår uppfattning ett antal nationella intressen som gör att detta har tagit och tar alldeles för lång tid.

Anf. 54 LOTTA OLSSON (M):

Fru ordförande! Jag har lite frågeställningar om varför Sverige inte har skrivit på deklARATIONEN om vätgas. I omställningen från fossil energi till förnybar, inte minst hållbara transporter och mer hållbar energianvändning inom den tunga industrin, kommer det att krävas fler alternativ till fossil energi. Vätgas kan vara ett sådant alternativ. Vi undrar därför varför Sverige inte är ett av de 25 länder som faktiskt har skrivit på deklARATIONEN, där syftet är att undersöka vätgasens potential. DeklARATIONEN är icke bindande och innebär att länderna ska delta i forskningsarbeten om vätgas som energilagring och som potentiellt bränsle inom energi- och transportsektorn. Varför är Sverige inte med där?

Anf. 55 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru ordförande! Det är en mycket bra fråga. Vätgas är en mycket viktig teknik. Det är också en av de saker som vi gemensamt tillsammans med industrin i Sverige satsar på, inte minst när det gäller det så kallade Hybritprojektet, som kommer att kräva enorma mängder med energi och inte minst vätgas. Det kan också för transportsektorn spela en stor roll.

Huvudanledningen till att vi har varit lite försiktiga här är vårt gedigna och uthålliga arbete för att också biodrivmedel ska ses som en viktig lösning på de framtida problem vi har inom inte minst transportsektorn. Vår uppfattning är att det inom delar av Europeiska unionen – detta känner ju EU-nämnden till – finns en skepsis mot utnyttjande av biodrivmedel och att detta i vissa läger ses som ett alternativ, alltså att det bara är detta man ska satsa på.

Vi tycker att man ska satsa på detta, men man måste också se biodrivmedel och inte minst ett hållbart skogsbruk som ett viktigt svar på de klimat- och utsläppsproblem som vi har framför oss. Vi tror att vätgas kan spela en viktig roll, men vi tror också att det är viktigt att vi inte bara pekar ut en enda teknik. Biodrivmedel av olika slag är också en viktig komponent.

Anf. 56 JENS HOLM (V):

Vi blev också lite förvånade när vi fick den här informationen. Såvitt jag vet har nästan alla EU-länder skrivit under deklarationen. Det kan ju inte vara så att det ena måste stå emot det andra. Vi behöver en mix av olika energikällor och inte minst lagringssystem, vilket detta med vätgas ju i mycket handlar om.

Jag undrar helt enkelt: Om ministern gör bedömningen att det inte finns något motsatsförhållande här, kan man då vara beredd att skriva under deklarationen för att främja vätgasen?

Anf. 57 LOTTA OLSSON (M):

Det kan ju vara så att man, precis som man kan se en skepsis mot biodrivmedel ute i Europa, kan se en skepsis mot att Sverige inte kommer att satsa på vätgas. Om man ställer om från vindkraft till vätgas utan att blanda in andra bränslen är det en alldeles fantastisk teknik som vi annars riskerar att missa. Vi kanske också kan ligga i frontlinjen för teknikutvecklingen.

Min fråga liknar Jens Holms: Ska vi verkligen stå utanför detta?

Anf. 58 ESKIL ERLANDSSON (C):

Tack, statsrådet, för redovisningen!

Låt mig för det första säga att jag instämmer i Lotta Olsson första frågeställning, som Jens och Lotta därefter har preciserat. Jag vill dock komplettera frågeställningen: Är det möjligt för Sverige att så att säga i efterhand ansluta sig till deklarationen, eller är dörren stängd? Precis som Lotta och Jens tycker jag att det är angeläget att vi är med i teknikutvecklingen på det här området.

Anf. 59 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru ordförande! Svaret på den sista frågan är: Ja, absolut, det är möjligt. Anledningen till att vi har tvekat är som sagt – nu kom det ju fler frågor, så jag kan utveckla mitt svar – är förutom detta att vi tycker att det är viktigt att Sverige tillsammans med några andra länder fortsätter att argumentera för att detta är en av lösningarna men att det också finns andra lösningar. Biodrivmedel är ju något som vi har drivit gemensamt med stor enighet i riksdagen.

Det andra skälet till att vi inte har skrivit på är att vi ser att det finns en fara för att det blir ett ensidigt fokus på vätgas och att detta också används som ett argument för att förlänga beroendet av naturgas som en övergångslösning. Detta är en diskussion som pågår inom Europeiska unionen, där ju Sverige, med stöd i den här konstellationen, har drivit på för att inte förlänga beroendet av naturgas, inte minst från de källor som vi har diskuterat tidigare.

Det är alltså fullt möjligt att göra detta, men jag tror att det är viktigt att vi då också kräver en samsyn om att detta inte är den enda lösningen. Sverige vill på olika sätt signalera att vi också tror på vätgas som en lösning, och det tycker jag att vi gör i praktisk handling, inte minst genom de investeringar som vi gör tillsammans med industrin när det gäller att till exempel se till att stålindustrin blir av med den fossila energin. Detta är ett exempel; det finns många andra.

Anf. 60 JOHAN HULTBERG (M):

Fru ordförande! Som bakgrund till att vi är många här i nämnden som ställer frågor om varför man inte har undertecknat deklARATIONEN bör man nämna att det har att göra med att vi har upplevt att regeringen tidigare inte direkt har varit pådrivande eller särskilt positivt inställd till just vätgastekniken.

I den handlingsplan som regeringen antog 2010 om infrastrukturen för alternativa drivmedel var det bara, om jag minns rätt, fyra meningar som rörde just vätgas. Mot den bakgrunden kan man ju ifrågasätta regeringens engagemang något.

Sedan har jag en kunskapsfråga. Jag förstod inte riktigt kopplingen mellan vätgas och naturgas. Menar ministern att man använder naturgas som råvara för att producera elektricitet som blir till vätgas? Detta är en kunskapsfråga. Jag hängde inte riktigt med i resonemanget.

Anf. 61 ORDFÖRANDE:

Jag gissar att det är fler som inte riktigt hänger med i turerna.

Anf. 62 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Sedan 2010 har det ju hänt en hel del. Jag menar att vi i praktisk handling visar att vi tror också på vätgas som en av lösningarna, dock inte allena. EU-nämnden känner ju till att en av anledningarna till att vi har satsat mycket på att föra fram bioenergens hållbarhet är att vi är nästan ensamma om att göra det. Det är vi och Finland. Så fort vi tappar fokus på detta är det andra saker som händer. Då är det ofta länder på kontinenten som genom ett ohållbart skogsbruk har huggit ned stora delar av sina skogar som försöker skruva politiken på ett sätt som gör det svårt att utnyttja de stora naturresurser som vi har i form av restprodukter från pappersmasseindustrin och så vidare. Detta känner ju EU-nämnden till.

Kopplingen till naturgas handlar om att man genom ett ensidigt fokus på vätgas kan fortsätta investera i infrastruktur för naturgas. Det är ju samma typ av infrastruktur man kan använda i så fall. Det är detta som är kopplingen i sammanhanget.

Anf. 63 JOHAN HULTBERG (M):

Fru ordförande! Jag ska bara korrigera mig själv. Jag råkade ange fel årtal. Det handlade om en handlingsplan från 2016, som alltså sittande minister är delvis ansvarig för. Det var den jag refererade till – inte till 2010, som jag visst råkade säga.

Anf. 64 ORDFÖRANDE:

Då tackar vi för den här informationen.

Anf. 65 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

God jul till er alla om vi inte ses före det!

Anf. 66 ORDFÖRANDE:

Trevlig helg, när den kommer!

§ 3 Miljö
Miljöminister Karolina Skog
Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för miljö den 9 oktober 2018
Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för miljö den 20 december 2018

Anf. 67 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar miljöminister Karolina Skog med medarbetare välkomna hit. Vi går först in på återrapporten.

Anf. 68 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP):

Jag hänvisar till det skriftliga materialet. Jag svarar gärna på frågor om ni har några.

Anf. 69 ORDFÖRANDEN:

Vi går över till rådets dagordningspunkt 3 om Lifeprogrammet.

Anf. 70 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP):

Ordförande! Inför miljørådet kommande vecka har det österrikiska ordförandeskapet föreslagit att rådet ska anta en partiell allmän inriktning om förslaget till ny Lifeförordning för perioden 2021–2027.

Den allmänna inriktningen blir partiell eftersom Life är ett sektorsförslag inom EU:s fleråriga budgetram, och budgetbeloppet för programmet hanteras separat i rådets särskilda arbetsgrupp för EU:s fleråriga budgetram och i allmänna rådet.

Regeringen välkomnar en ny programperiod för Life och ställer sig bakom det förslag som ordförandeskapet har presenterat. Regeringen anser att förslaget är väl balanserat och återspeglar regeringens ståndpunkt att den största delen av Lifes budget ska finansiera projekt, att de administrativa kostnaderna ska hållas nere och att det ska vara kvaliteten på ansökningen som ska avgöra vilka projekt som ska finansieras.

För regeringen har det varit viktigt att det även i fortsättningen finns en bra balans i programmets utformning mellan den andel projektmedel som går till stora integrerade projekt och den andel som går till mindre, traditionella projekt, detta för att värna miljöorganisationers och mindre aktörers förutsättningar att söka och få Lifemedel.

Anf. 71 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Vi går över till punkt 4, Förordningen om koldioxidnormer för tunga fordon.

Anf. 72 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP):

Inför miljørådet den 20 december har ordförandeskapet föreslagit att rådet ska anta en allmän inriktning om den föreslagna förordningen, som fastställer koldioxidkrav för nya tunga fordon.

Inför Coreper, som ägde rum förra fredagen, presenterade ordförandeskapet ett kompromissförslag. Detta förslag är i praktiken

detsamma som kommissionens ursprungliga förslag, med vissa justeringar.

För det första föreslås att bussar tas bort från superkreditsystemet. För det andra föreslås att man som en del av den planerade översynen 2022 ska utvärdera huruvida superkreditsystemet bör bytas ut mot ett benchmark-system.

De föreslagna förändringarna följer av att ett flertal medlemsländer har uttryckt kritik mot kommissionens förslag till superkreditsystem. Vidare har ett antal medlemsländer föreslagit högre målnivåer för 2025 och 2030, men detta har inte fått genomslag i ordförandeskapets förslag.

Från svensk sida har vi utifrån de positioner som förankrats i riksdagen verkat för högre målnivåer och en ändring av superkreditsystemet så att det i lägre grad snedvrider konkurrensen och urholkar klimatambitioner.

Vidare har vi verkat för att förordningen inte ska missgynna de tunga och långa fordonskombinationer som används särskilt i Norden. Regeringen välkomnar ordförandeskapets förslag till allmän inriktning men anser att målnivåerna i förslaget bör skärpas. Regeringen föreslår därför att Sverige i de avslutande förhandlingarna ska fortsätta att verka för en allmän inriktning med höjd ambitionsnivå vad gäller målnivån samt i övrigt verka för svenska prioriteringar enligt den position som regeringen tidigare har stämt av med riksdagen.

Anf. 73 BETTY MALMBERG (M):

Fru ordförande! Tack, ministern, för föredragningen!

Med tanke på att vi i Moderaterna var bland dem som var lite kritiska i den föregående förhandlingen vill vi bara deklarerat att vi står bakom regeringens ståndpunkt. Vi välkomnar ambitionen om höjda målnivåer och regeringens avsikt att lyfta upp frågan om de långa fordonen, som är unika för Sverige.

Anf. 74 JENS HOLM (V):

Vi i Vänsterpartiet står inte bakom den försämring av den svenska positionen som de borgerliga partierna och SD tyvärr har bidragit till. Vi vill tvärtom att Sverige ska ha en högre ambition och driva en linje där växthusgasutsläppen minskas med minst 60 procent till 2030, och då måste sektorn ta sitt ansvar för att detta ska uppnås.

Vi är också kritiska till att man har indikativa mål, som vi inte anser är bindande på samma sätt som just bindande mål är.

Vi står fast vid vår avvikande mening, såvida det inte framkommer något nytt på sammanträdet.

Anf. 75 MARTIN KINNUNEN (SD):

Ordförande! Detta är ett viktigt arbete. Det är ett effektivt sätt att minska utsläppen att ställa krav på nya motorer, men frågan är hur snabbt det ska gå. Vi politiker är ju inte bäst på att bygga lastbilar, och därför ser vi i Sverigedemokraterna med stor oro på den svenska positionen. Om den skulle vinna i rådet och i förhandlingarna med parlamentet riskerar det att drabba svenska jobb, svensk tillväxt och europeisk konkurrenskraft allvarligt.

Vi vill anmäla avvikande mening till stöd för kommissionens förslag, som också är långtgående och ambitiöst men som är möjligt att genomföra.

Vi ska tänka på att vi i Sverige har två av världens största producenter av dessa fordon. Detta riskerar att slå allvarligt mot svenska jobb, svensk tillväxt och europeisk konkurrenskraft.

Anf. 76 MARKUS SELIN (S):

Fru ordförande! Tack för föredragningen, statsrådet!

Detta blir en exakt repris av vad jag sa i oktober. Jag instämmer med Martin Kinnunen i att vi har två bra lastbilstillverkare – världens bästa. Omställningen ska ske, oavsett om vi vill eller inte. Jag vill påminna om att denna omställning är en konkurrensfördel för Sverige. Vi tjänar jobb och får även framgångar ekonomiskt av detta.

Med dessa ord vill jag ge statsrådet mitt fulla förtroende i det fortsatta arbetet.

Anf. 77 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP):

Jag vill mest kommentera att jag uppskattar det breda stöd som nämnden visar för vår ståndpunkt och tacka för det.

Anf. 78 ORDFÖRANDE:

Jag finner sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens ståndpunkt, med oliklydande avvikande meningar anmälda från Vänsterpartiet och Sverigedemokraterna.

Vi går vidare till dagordningspunkt 5, Långsiktig EU-strategi för minskning av växthusgasutsläppen.

Anf. 79 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP):

Kommissionen presenterade den 28 november sitt meddelande om en långsiktig klimatstrategi för EU. Miljörådet kommer att ha en första diskussion om kommissionens förslag den 20 december. Regeringen har redan tidigare förankrat en position hos riksdagen, nämligen att EU ska nå nettonollutsläpp senast 2050, eller tidigare om vetenskapen visar att detta krävs.

Det är positivt att strategin beskriver hur en omfattande omställning ska ske genom scenarier som är i linje med Parisavtalets mål. Regeringen delar kommissionens bedömning att en omställning till nettonollutsläpp till 2050 behövs av både ekonomiska och miljömässiga skäl. Kostnaderna riskerar att bli oacceptabelt höga och påverka industrins konkurrenskraft negativt om omställningen sker för sent eller i otillräcklig omfattning. Det är viktigt att kommissionen pekar på att omställningen behöver inledas tidigt och omfatta hela ekonomin samt att detta görs på ett samhällsekonomiskt effektivt sätt.

Det behöver säkerställas att strategins scenarier verkligen gör det möjligt för EU att bidra till att nå Parisavtalets 1,5-gradersmål. Scenarierna och särskilt antaganden om hur negativa utsläpp ska kunna nås behöver därför behandlas grundligt.

Parisavtalet uppmanar parterna att lämna in en långsiktig klimatstrategi till FN under 2020, och regeringen vill se att behandlingen om meddelandet kan ligga till grund för en sådan strategi för EU som är i linje med de långsiktiga målen i Parisavtalet och som innebär att EU når nettonoll senast 2050.

Regeringen ser fram emot en fortsatt diskussion om strategin. En viktig fråga blir hur man kan utforma generella styrmedel som bidrar till Parisavtalets temperaturmål på ett sätt som får så bred acceptans och uppslutning som möjligt.

Anf. 80 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går över till dagordningspunkt 6, Övriga frågor.

Anf. 81 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP):

Ordförande! Tyskland har bett att få lägga till en övrig fråga på miljørådets dagordning. Det handlar om miljö- och klimatambitionerna i den framtida gemensamma jordbrukspolitiken, som just nu förhandlas som del av den fleråriga budgetramen. Ansvar för den gemensamma jordbrukspolitiken faller under jordbruksrådet, men nu uppmanar Tyskland till en diskussion även i miljørådet.

Sverige avser att föra fram några av de positioner om miljö- och klimatambitioner i jordbrukspolitiken som regeringen har förankrat hos riksdagen under året. Det handlar om att vi vill se ett ökat fokus på riktade och effektiva åtgärder för att leva upp till de uppsatta miljö- och klimatambitionerna för jordbrukspolitiken, att vi stöder att minst 25 procent av MFF ska finansiera klimatåtgärder och att EU-budgeten ska vara kompatibel med Parisavtalets målsättningar.

Anf. 82 ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! Under Övriga frågor del a finns direktivet om engångsplaster. Det har i sammanhanget diskuterats huruvida det direktiv som är på gång är särskilt bra för Sverige eftersom vi är rätt duktiga på att samla in till exempel flaskor. Vad jag förstår förskrivs i direktivet att korken på en flaska ska vara kvar, och detta ställer till en del bekymmer med det system som är utvecklat i Sverige.

Min undran är vad statsrådet har gjort i detta sammanhang för att det även i fortsättningen ska gynna våra svenska intressen att återvinna och återanvända den plast som vi använder till exempelvis dryckesförpackningar.

Anf. 83 BETTY MALMBERG (M):

Fru ordförande! Jag har också en fråga till ministern angående plastdirektivet.

Vid gårdagens möte i miljö- och jordbruksutskottet lyfte vi upp den fråga som Eskil Erlandsson beskrev. Vi har fått en skriftlig komplettering, och det tackar vi för. Men vi tycker kanske inte riktigt att den är till fyllest.

Precis som min kollega Erlandsson sa är vi i Sverige otroligt duktiga på återvinning. Vi har en 90-procentig grad av återvinning i pantsystemet. Om det då blir problem med att vi måste få en ny kork på plats är det klart att det kan finnas en risk för att dessa saker kan ta ut varandra och vålla problem för dryckesbranschen.

Vi vet att Tyskland är ett av de länder som har drivit på för en förlängning inför införandet av direktivet. Vi förstår av den skriftliga

kommentar vi har fått att Sverige inte har drivit eller stött denna fråga. Jag skulle gärna vilja höra varför.

Sedan vill jag fråga: När avser regeringen att återkomma till riksdagen för att förankra det beslut som nu väntar runt hörnet?

Anf. 84 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP):

Jag har efter miljö- och jordbruksutskottets möte i går fått möjlighet att fördjupa mig lite i frågan.

Jag vill börja med att säga att jag instämmer i bilden att det svenska pantsystemet är fantastiskt framgångsrikt. Insamlingsnivån är hög, och man får in material som är användbart. Det är oerhört viktigt att värna, och det gör regeringen.

Problemet med plastkorkar har adresserats eftersom det uppfattas som ett stort problem att plastkorkar hamnar i naturen och skadar djur som tyvärr äter dem, både hela och när de senare mals ned. Detta är ett direktiv som mycket riktar in sig på problemet med plast som nedskräpning. Man har identifierat vilka typer av produkter som i stor grad hamnar i naturen och gör stor skada. Vi instämmer i bilden att korkar från flaskor bör vara i den grupp som ska anses vara ett problem.

I kommissionens förslag finns en bestämmelse att om plastflaskor har korkar eller lock av plast ska dessa korkar eller lock förbli fästa vid behållaren under hela produktens tilltänkta användningsfas. Vår bedömning har varit att det är ett rimligt förslag utifrån den tidigare erfarenheten att det var möjligt för branschen att införa liknande krav på kapsyler för aluminiumburkar. Den som tänker tillbaka i tiden kanske minns att när man öppnade en aluminiumburk fick man en liten del lös i handen. Sedan kom krav på att det inte skulle vara tillåtet, och det klarade branschen av att lösa genom en ny design. Det finns alltså en erfarenhet att om man ställer den typen av krav har tillverkarna förmågan att möta det och lösa det.

Redan i dag finns det en plastring fäst på flaskans hals som är av en annan plasttyp än själva flaskan, så problemet med dubbla material finns redan i dag.

Diskussionen vid förhandlingen i rådet har främst handlat om att ett mindre antal medlemsstater som inte utgör en majoritet har velat slippa kravet helt samt att flera medlemsstater har velat se förlängd tid innan produktutformningskravet införs. Sverige har bedömt att kravet blir detsamma inom hela EU och därför inte påverkar den inre marknaden samt att miljöpåverkan av plastkorkar och lock som misstas för föda kommer att minska. Därför har vi inte haft några synpunkter på behov av längre genomförandetid för branschen utan varit neutrala i den delen.

Jag vill också passa på att göra reklam för plastutredningen, som lämnar sitt betänkande på onsdag. Det kommer att beröra dessa frågor och vara viktigt faktamaterial för oss framöver.

Vad gäller överlämning har vi skickat ett pm till miljö- och jordbruksutskottet, som därmed kan begära överläggning i frågan. Jag kommer självklart till en sådan.

Anf. 85 BETTY MALMBERG (M):

Fru ordförande! Tack, statsrådet, för svaret!

Jag kanske måste understryka att vi moderater står bakom syftet med plastdirektivet. Det är självklart att vi inte vill att korkarna ska hamna på fel plats i naturen och förorsaka skada.

Däremot kanske vi inte är riktigt lika övertygade som ministern i fråga om hennes positiva syn på vad dryckesbranschen kommer att klara. Det är bland annat därifrån vi får påstötningar, och det finns en oro. Det föranleder att vi också känner viss oro över detta.

Jag vet inte vad vi kan göra här; det är ju ett informationsärende. Vi vill bara framhålla att vi hade önskat att regeringen hade varit mer aktiv och drivit frågan om en viss förlängning i tid. Själva direktivet ska vad jag förstår införas 2021, så det är inte gott om tid innan en omställning måste ske.

Anf. 86 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP):

Jag vill också kort informera om några saker på dagordningspunkt 6 a. Det gäller den andra underpunkten, ii, och jag kommer att yttra mig om två andra underpunkter.

Jag noterar den oro som har uttryckts i nämnden i dag.

Det finns två andra 6 a-punkter som jag avser att kommentera.

Den första punkten handlar om dricksvattendirektivet. Där avser jag att ställa en fråga till kommissionen hur den inom ramen för förhandlingarna tänker säkerställa att parametervärdena för PFAS anpassas till Efsas kommande slutsats att ämnena är betydligt farligare än tidigare varit känt.

Den andra punkten handlar om en förordning av utsläppskrav för lätta fordon. Det har hittills inte gått att nå en överenskommelse i trepartsförhandlingarna. Jag avser därför att återigen betona vikten av att rådet är redo att kompromissa med parlamentet för att få en förordning på plats så snart som möjligt.

Anf. 87 ORDFÖRANDEN:

Visst har statsrådet tagit allt på dagordningspunkt 6 a, b och c nu?

Anf. 88 Miljöminister KAROLINA SKOG (MP):

Ja.

Anf. 89 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi statsrådet för informationen och önskar en trevlig helg, när den kommer!

Innehållsförteckning

§ 1 Jordbruk och fiske

.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDE	1
Anf. 2 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S)	1
Anf. 3 ORDFÖRANDE	1
Anf. 4 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S)	1
Anf. 5 ESKIL ERLANDSSON (C)	2
Anf. 6 ÅSA COENRAADS (M)	2
Anf. 7 JENS HOLM (V)	3
Anf. 8 AMANDA PALMSTIERNA (MP)	3
Anf. 9 STAFFAN EKLÖF (SD)	3
Anf. 10 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S)	3
Anf. 11 Kanslirådet KARIN VICTORIN	4
Anf. 12 JOHAN HULTBERG (M)	4
Anf. 13 STAFFAN EKLÖF (SD)	5
Anf. 14 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S)	5
Anf. 15 Kanslirådet KARIN VICTORIN	5
Anf. 16 ORDFÖRANDE	5
Anf. 17 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S)	5
Anf. 18 ORDFÖRANDE	6
Anf. 19 JENS HOLM (V)	6
Anf. 20 ORDFÖRANDE	6
Anf. 21 JENS HOLM (V)	6
Anf. 22 ÅSA COENRAADS (M)	6
Anf. 23 ESKIL ERLANDSSON (C)	6
Anf. 24 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S)	7
Anf. 25 ORDFÖRANDE	7
Anf. 26 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S)	7
Anf. 27 ORDFÖRANDE	7
Anf. 28 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S)	8
Anf. 29 ORDFÖRANDE	8

§ 2 Transport, telekommunikation och energi

.....	9
Anf. 30 ORDFÖRANDE	9
Anf. 31 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S)	9
Anf. 32 ORDFÖRANDE	9
Anf. 33 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S)	9
Anf. 34 JENS HOLM (V)	10
Anf. 35 CHARLOTTE QUENSEL (SD)	10
Anf. 36 ORDFÖRANDE	10
Anf. 37 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S)	10
Anf. 38 ORDFÖRANDE	11
Anf. 39 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S)	11
Anf. 40 JIMMY STÅHL (SD)	11
Anf. 41 ORDFÖRANDE	11
Anf. 42 JENS HOLM (V)	11
Anf. 43 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S)	12
Anf. 44 ORDFÖRANDE	12

Anf. 45	JENS HOLM (V)	12
Anf. 46	ORDFÖRANDEN	12
Anf. 47	Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S)	12
Anf. 48	ESKIL ERLANDSSON (C)	13
Anf. 49	JENS HOLM (V)	13
Anf. 50	JOHAN HULTBERG (M)	13
Anf. 51	Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S)	14
Anf. 52	ORDFÖRANDEN	15
Anf. 53	Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S)	15
Anf. 54	LOTTA OLSSON (M)	15
Anf. 55	Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S)	15
Anf. 56	JENS HOLM (V)	16
Anf. 57	LOTTA OLSSON (M)	16
Anf. 58	ESKIL ERLANDSSON (C)	16
Anf. 59	Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S)	16
Anf. 60	JOHAN HULTBERG (M)	17
Anf. 61	ORDFÖRANDEN	17
Anf. 62	Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S)	17
Anf. 63	JOHAN HULTBERG (M)	17
Anf. 64	ORDFÖRANDEN	17
Anf. 65	Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S)	17
Anf. 66	ORDFÖRANDEN	17

§ 3 Miljö

.....		18
Anf. 67	ORDFÖRANDEN	18
Anf. 68	Miljöminister KAROLINA SKOG (MP)	18
Anf. 69	ORDFÖRANDEN	18
Anf. 70	Miljöminister KAROLINA SKOG (MP)	18
Anf. 71	ORDFÖRANDEN	18
Anf. 72	Miljöminister KAROLINA SKOG (MP)	18
Anf. 73	BETTY MALMBERG (M)	19
Anf. 74	JENS HOLM (V)	19
Anf. 75	MARTIN KINNUNEN (SD)	19
Anf. 76	MARKUS SELIN (S)	20
Anf. 77	Miljöminister KAROLINA SKOG (MP)	20
Anf. 78	ORDFÖRANDEN	20
Anf. 79	Miljöminister KAROLINA SKOG (MP)	20
Anf. 80	ORDFÖRANDEN	21
Anf. 81	Miljöminister KAROLINA SKOG (MP)	21
Anf. 82	ESKIL ERLANDSSON (C)	21
Anf. 83	BETTY MALMBERG (M)	21
Anf. 84	Miljöminister KAROLINA SKOG (MP)	22
Anf. 85	BETTY MALMBERG (M)	22
Anf. 86	Miljöminister KAROLINA SKOG (MP)	23
Anf. 87	ORDFÖRANDEN	23
Anf. 88	Miljöminister KAROLINA SKOG (MP)	23
Anf. 89	ORDFÖRANDEN	23